

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

623

Vragen van het lid **Ceder** (ChristenUnie) aan de Staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *het rapport «Behoeften en ondersteuning van mantelzorgers op Bonaire» van Stichting Mantelzorg Bonaire* (ingezonden 28 oktober 2025).

Antwoord van Staatssecretaris **Tielen** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 10 december 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025–2026, nr. 413.

Vraag 1

Bent u bekend met het rapport «Behoeften en ondersteuning van mantelzorgers op Bonaire» van Stichting Mantelzorg Bonaire?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Wat is uw reactie op de resultaten van het onderzoek onder mantelzorgers op Bonaire, namelijk die van structurele overbelasting, bureaucratische knelpunten en een gebrek aan passende ondersteuning van mantelzorgers?

Antwoord 2

Het rapport verschaft waardevolle inzichten in de huidige situatie van de mantelzorgers op Bonaire en geeft concrete aanbevelingen om passende ondersteuning aan mantelzorgers te bieden. De centrale actie is het opstellen van een mantelzorgbeleid dat zou kunnen bijdragen aan het leveren van structurele ondersteuning aan mantelzorgers. Daarnaast geeft 22% van de mantelzorgers aan dat er behoefte is aan ondersteuning met administratieve werkzaamheden. Deze uitkomst toont aan dat er enerzijds de noodzaak is aan informatie, advies en begeleiding aan mantelzorgers om met deze werkzaamheden om te gaan en anderzijds de noodzaak om mantelzorgers te ontlasten door de administratieve lasten en regeldruk te verminderen. Verder toont dit rapport aan dat het inrichten van maatwerkvoorzieningen vereist is op basis van de type mantelzorgverlening en de doelgroep aan wie mantelzorg wordt verleend. Zo onderstreept het rapport dat mantelzorgers met verpleegtaken overal behoefte aan lijken te hebben, terwijl mantelzorgers met huishoudelijke taken met name behoefte hebben aan financiële hulp. Dergelijke concrete uitkomsten bieden een richting om maatwerkoplossingen voor mantelzorgers te realiseren.

Vraag 3

Welk beleid voert u momenteel om mantelzorgers op Bonaire te ondersteunen? Welke wettelijke taken heeft het Rijk om mantelzorgers op Bonaire, Sint Eustatius en Saba te ondersteunen?

Antwoord 3

Het Besluit Maatschappelijke ondersteuning en bestrijding huiselijk geweld en kindermishandeling BES is op 1 januari 2025 ingegaan¹. Dit Besluit heeft als doel het ondersteunen van de zelfredzaamheid en participatie van mensen met een beperking of, chronische psychische of psychosociale problemen, opdat zij zo lang mogelijk in de eigen leefomgeving kunnen blijven. Op het gebied van maatschappelijke ondersteuning is het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (hierna: VWS) verantwoordelijk gesteld voor het organiseren van maatwerkvoorzieningen waaronder de dagopvang, de respijtzorg en de huishoudelijke hulp. De Openbare Lichamen dragen zorg voor het welzijn van ouderen, waaronder de mantelzorgondersteuning, het bevorderen van sociaal contact en het aanbieden van activiteiten in de buurten en wijken. Ten aanzien van mantelzorg benadrukt het Besluit dat het bevorderen van de verlening van mantelzorg kan bijdragen aan het creëren van een zelfredzame samenleving. Het vormen van lokaal beleid voor mantelzorgers is dus hoofdzakelijk de verantwoordelijkheid van het Openbaar Lichaam. Het Openbaar Lichaam Bonaire (hierna: OLB) heeft dat bijvoorbeeld uitgewerkt in het beleidsdoel «*Mantelzorgers voelen zich voldoende ondersteund*» van het Beleid «*Vitaal Ouder worden op Bonaire*» (2023–2027)². Ik kan het lokaal beleid ondersteunen door middel van het bieden van maatwerkvoorzieningen om mantelzorgers te ontlasten. In de afgelopen jaren is er een inhaalslag gemaakt door te investeren in de uitbreiding van deze voorzieningen. Op basis van de behoefte van ouderen op Saba, St. Eustatius en Bonaire kunnen zij overdag naar de dagbesteding, waarbij transport wordt aangeboden. Ook kunnen zij maaltijden thuis ontvangen en gebruik maken van huishoudelijke hulp. Dit draagt bij aan de zelfredzaamheid van de oudere en verlicht de druk op de mantelzorger. Specifiek is er ook op Bonaire logeeropvang beschikbaar zodat de mantelzorger een paar dagen en nachten ontlast kan worden. Tot slot heeft VWS in de afgelopen twee jaar in samenwerking met lokale partijen cursussen voor mantelzorgers aangeboden om hen te helpen hoe goede zorg te verlenen³. Voorts is er op Bonaire een steunpunt mantelzorg geopend en zijn er op Bonaire en St. Eustatius commissies ouderenzorg waar ook de signalen van behoeften van mantelzorgers besproken kunnen worden en lokale partijen gezamenlijk actie op kunnen inzetten.

Vraag 4

Welke aanknopingspunten vindt u in het rapport om het mantelzorgbeleid op Bonaire te intensiveren? Hoe ziet u daarin de verschillende verantwoordelijkheden van het Rijk en de gemeente Bonaire?

Antwoord 4

Ik zie aanknopingspunten om de mantelzorgondersteuning te optimaliseren door middel van een lokaal mantelzorgbeleid, informatie- en educatievoorziening, en het bieden van respijtzorg. Met de recente implementatie van maatschappelijke ondersteuning kunnen de noden van de hulpbehoevende inwoners en hun mantelzorgers beter in beeld komen. Hiertoe hebben het OLB en VWS intensief contact. Op basis van de afgesproken verantwoordelijkheden in de wet- en regelgeving ben ik van mening dat het OLB de initiatiefnemer dient te zijn voor het opstellen van het mantelzorgbeleid. Ik wil graag in gezamenlijkheid monitoren of de bestaande voorzieningen volstaan in het aantal beschikbare plekken en de kwaliteit van deze voorzieningen.

¹ <https://www.rijksdienstcn.com/actueel/nieuws/2024/december/27/beschermingscode-van-kracht-vanaf-1-januari-2025>

² <https://ris.konsehoinisular.org/Agenda/Document/f9d57644-d2a0-44dc-ac8e-e57e11867ef0?documentId=f529ddce-f13a-4869-91e0-8963c250e49b&agendaItemId=e360b6a1-3d23-4a3f-9ffd-abbf13504ef0>

³ https://www.bonaire.nu/nieuws/gezondheidszorg/81519/mantelzorgers-ontvangen-certificaat-na-cursus-over-zelfzorg?utm_source=headliner.nl&utm_medium=link&utm_term=free&utm_content=textlink&utm_campaign=Headliner.nl

Daarnaast heeft VWS geïnvesteerd in een mantelzorgsteunpunt en heeft het OLB geld beschikbaar gesteld voor Stichting Mantelzorg Bonaire om hun activiteiten te versterken. VWS en het OLB zullen bovenstaande recente intensiveringen met elkaar monitoren.

Vraag 5

Welke mogelijkheden ziet u om de gemeente Bonaire en de Stichting Mantelzorg Bonaire extra te ondersteunen, gezien de bijzondere situatie van Bonaire als het gaat om de leeftijdsopbouw en sociaal-economische status van de bevolking? Is het mogelijk om een intensiveringspilot van de inzet te starten op Bonaire, zodat dit bij succes eventueel uitgerold kan worden naar alle BES-eilanden?

Antwoord 5

Mantelzorgondersteuning dient in gezamenlijkheid door alle aanbieders en stichtingen in de zorg op Bonaire verder gestimuleerd te worden. Een passend premium om de ondersteuning van mantelzorg bij alle partijen te bespreken is de Cockpitgroep Ketenalliantie Ouderenzorg (hierna: CKO). In dat kader kan het CKO eventueel, indien de noodzaak is onderschreven, een dergelijk intensiveringspilot onder leiding van het OLB opzetten om tegemoet te komen aan de huidige behoeften zoals blijkt uit het rapport. De noodzaak van een intensiveringspilot dient naar voren te komen uit de monitoring van bestaande maatwerkvoorzieningen en de identificatie van concrete aanpassingen, toevoegingen of intensiveringen van de huidige activiteiten. Ik ondersteun, daar waar mogelijk is, het CKO om de integrale ouderenzorg te stimuleren en daarvan de geleerde lessen onder de aandacht te brengen bij de overige BES-eilanden.